

ההולכים

הסכין המסוללת מאת א. ח'למי

ליטה לבנות את עתידה בכוחות עצמה ובביקורם בווינה, עיר הש

התנדבות המונית. הישראלים היו יכולים ללמוד הרבה מרוח ההתנדבות המפעמת בנוער היוגוסלבי. פעמים מספר בחודש מתפנים אלפי סטודנטים ותלמידי הכיתות הגבוהות של בתי הספר התיכוניים מלימודיהם, לובשים בגדי עבודה, מצטיידים בדגלים אדומים, אתים ומעדרים, יוצאים לחפור תעלות ולסלול כבישים ומסילות ברזל. אחד המבצעים המזוהים של המתנדבים: מסילת הברזל בלגראד-זאגרב, עורקה התחבורה העיקרית של יוגוסלביה.

האבל את כעת האיש נרתע ו אדיבות באריכות בפרט שכל שובנה מחצית קרבות להסתוב השתעש ומגנינה נים. של

ביוגו דיים קומץ ו ובקפה "גישפט בינוניים רוסיות תקבלו רידיהו הצירוף רוצה י היו בני מלחמה, הגדולים מלייזנ גבול זק סים ומ משהו

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

יין וא בערבי להלחם שמיות. גם מפל האיסט הא

כות ועבודה קשה ופידוקטיבית. ביוגוסל' ביה אין הולכי בטל.

עירו של האדם השלישי

בזיפרינג שטראסה, ברובע קטן זרוע בתים קטנים, פזורים בתי-משה לרוב. הנה סרים היונאים לשמות את המשקה האהוב עליהם — יין חדש, פרי הציור האחרון. באחד מבתי המשתה הללו, הקרוי האדם השלישי, יושב לו מדי ערב אנטון קאראס ופורט על הקתרוס את נעימותיו, וכמובן בעיקר את נעימת האדם השלישי, שפרסמה את וינה של היום כשם שפרסמו אותה פעם הילסים של שטראוס.

הקירות מכוסים תמונות מהסרט. אורסין חולס מביט באימה על גלגל הענק של הפרא" טר. האקורדיון מגנן, כל האורחים שרים עמי בשמחה. צחוק והמולה סביב מתיאית" כפים מבשרות את כניסתו של בעל העסק וכוכבו, טוני קאראס. היין נורם בתוך מי" כלי-זכוכית גבוהים בצינוורות מפתלים אל הבדו ומשם לגביע. המלצרים ממלאים שוב ושוב את המיכלים. קאראס יושב, שקט סביב, הקתרוס — כלי משונה — מונח על השולחן. שערותיו השחורות והחלקות נר צצות לאור הנברשות. משקפיו נוצצים אף הם, אצבעותיו פורטות להפליא את המנגי' נות שכבשו את העולם. לאחר זאת עוברת נערה ומציעה למכירה גלויות-דואר של אנטון קאראס מהאדם השלישי. עסק טוב היה זה, מה שמו, האדם השלישי.

מה יהיה הסוף?

בכיר סטאלין, בתוך גן נאה שהקימו ה' רוסים לזכר חללי הקרב על וינה, עומד לו, קודר ומאיים, הטנק הסובייטי הראשון שחדר לווינה. התותח מטיל את צילו על העיר ועל היונאים החולפים על פניו ב' מרוצה ומסננים קללה מבין שניהם. מה יהיה הסוף?

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

ברחובות משוטטים חיילים רוסיים, גשור' תיהם, ילדיהם. בתנויות הסובייטיות מציי' עים סחורות רוסיות מכל טוב. בזיל הזול.

קופה אחת ולקבל תלוש בעד סנדוויץ', אחר לעמוד בתור בקופה שניה ולקבל תלוש קפה, אחר לעמוד בתור פעמיים כדי לקבל את מה שרצית. הכרתי קומוניסט אחד, חבר מפלגה ותיק. היתה לו חנות קטנטנת ל' גרות. לפי החוק לא היה חייב להעביר אותה לרשות המדינה, אך קומוניסט בעל הכרה מיהר לעשות זאת. היום הוא משלם בעד הנהלת הפנסקים 140.000 דינר לשנה, שהם כ' 500 דולר — כמעט משכרתו של פועל לשנה. אם משהו רוצה לקנות גרות ב' חנותו, עליו ללכת למשרד ממשלתי ולקבל אישור לקניית הגרות, ולהסביר מדוע הוא זקוק להם, אחר ללכת לבנק, למלא כמה טפ' סים ולשלם, אחר הוא יכול ללכת לחנות, למלא כמה טפסים ולקבל את הגרות. אילו רצה דיוגנס לקנות נר כדי לחפש אדם ב' יוגוסלביה, היה חוזר בו.

סחורות מערביים

ביוגוסלביה קיימים הבדלי-מעמדות. פועל משתכר מ' 8 עד 12 אלף דינר לחודש, מנהל משתכר 30 אלף ומעלה. בבתי-מלון מפוארים כמו דוברובניק או אספולנדה עולה כוס ל' מוגנה 150 דינר — שליש המשכורת ה' יומית. בכל זאת מתקבלים שם בכרים אלפי אנשים ערב ערב, והתזמורות הטובות מנגי' נות שירי עם והרבה טנגו, רומבה ושאר מחולות-המערב. ליד הדלפקים מציעות ונוות את שרותן לחיירים ואף לבני-המקום, ואיש אינו מתמרמר על כך, למרות המשטר ה' קומוניסטי.

היוגוסלבים אוהבים לשנות ולשיר, והם עושים זאת היטב. אתה פוגש ברחוב קבר' צת אנשים עם כובוק סליבוויץ' ביד, שרים בארבעה קולות ונהנים מהחיים. ומדוע לא? טיטו מאד פופולרי ביוגוסלביה. על הר' בה קירות מתנוססת באור ניאון הסיסמה "זיביו טיטו" — יחי טיטו. אנשים השיקו את כוסית סליבוויץ' לחיי טיטו — בעיקר בזכות זה שהצליח לגרש את הרוסים. ב' דרך-כלל עומד רוב העם, בעיקר הפועלים, מאחורי המשטר שהצליח לשנות את פני הארץ כולל בתשע שנים. התעשייה מתפתחת בקצב מהיר. יש תעשיית-טקסטיל גדולה, תע' שית מכונות כבדות, אלומיניום ואפילו טל' פונים ומכונות-כתיבה. המחוזות הנחשלים ביותר היו פעם מקדוניה, מונטנגרו וסרביה בכללה, ארצות הבלקן הפראיות הקלסיות, חדרות המסורת התורכית. שם שרר משטר פיאוולי ובערות מוחלטת — עכשו מוציאות שם האוניברסיטאות מדי שנה בשנה מחוזרים חדשים של אינטלגנציה בריאה, פטריוטית ונלהבת לבנין המדינה. הסטודנטים גאים ב' ארצם ובמשטרה. ישנה כמוכן גם אופוזיציה למשטר, בעיקר בין אכרי סלובניה, הארץ המפיתחת ביותר, הנתונה להשפעת התר' בות הגרמנית.

בדרך-כלל מכונות המדיניות של טיטו ל' פיתוח האזורים הנחשלים בראש וראשונה, על חשבון האזורים היותר מפותחים, ובזאת הצליח להפליא. בכל מקום מומינים אותו לבקר ביוגוסלביה בעוד כמה שנים, ול' היוזכר בשניונים המהפכניים העתידיים לחול.

כוננות צבאית

הכוננות הצבאית היא עצומה. כרגיל מונה הצבא כמליון איש, אך בימי ההפגנות ב' טרייסט רוכזו צבא של שני מליונים. אכרי סלובניה צעדו לעבר טרייסט עם מגלים, חרמשים, אלות וסכינים — אך נעצרו בגבול על-ידי הטנקים היוגוסלביים. כך סיפר לנו בחיך קומוניסט צעיר בעל חושי-המור. אנשים אינם מהססים, או חוששים, לדר' על חסרונות המשטר, אפילו בפני זרים. אר' לם בשטח מדיניות-החוק' עומדים כולם מ' אחורי טיטו. המלחמה פשוטה, באמצע, על חרותות עמוק בנפש העם, ובאשר לענין ה' עצמאות שוררת אחדות מוחלטת בין הסרבים, הקרואטים, הסלובנים והמקדונים. כישראל, חשתי רגש של קנאה ביוגוסלבים — נדמה לי שכך היה צריך להיות אצלנו. במקום להביא מומחים לשיפור תנועת-המוניות, במ' קום לשלוח פקידים להשתלם בהלכות א' ציביליזציה במערב, הייתי שולח הנה כמה שליחים כדי ללמוד פשטות, צנע, גועם הלי'

בשלום, אולי בזכות התרומות שתרמנו ב' ימי הילדות לקרן-הקיימת.

אנו עוצרים מפעם לפעם בבית-מרזח קטן על אם הדרך, הנקרא בלשונם "גוסטילנה". שם באמת שמח. שם עומדים אכרים בבגדי עבודה, נשענים על הדלפק ושותים יין אדום. משהו, בבגדי-עבודה מטונפים להפליא, פור' רט על אקורדיון. נערות בלונדיות בשמלות רקומות ונערות בלונדיות גבוהים במגפיים יוצאים במחול, שרים, ונוטים להתידד על נקלה. אני נוכח במשך הזמן שאנשי-יוגוסל' ביה הם אנשים פשוטים, חביבים, אדיבים ל' לא שום יגונוים, ומאירים פנים לזר. מי שחשב עסקנדינבים ה' גבהי-קומה, צריך לבוא ליוגוסלביה, ארץ הענקים. מספרם של אלה הגבוהים משני מטר הוא עצום, וגם הנערות גבוהות ותמירות.

לובשים מה יש

יוגוסלביה היא ארץ עניה. כולם עובדים בה קשה, משתכרים מעט ומוציאים מעט. לובשים מה יש — ואין הרבה. לא מתביי' שים ללכת בבגדי-עבודה לאחר העבודה, ול' רוב לובשים חליפות מה'יות, בלות מיושן, בנות כמה וכמה צבעים. הנשים לבושות אף הן בעניות, ללא כל קישוט, ושיא-האפנה הוא חצאית צבעונית וגרביניילון מהסוג הזול ביותר, ללא תפר. נשים המשתמשות בליפסטיק שייכות לסוג המפוקפק.

הביוורוקרטיה שלטת בכל. כל החנויות, המסעדות, בתי הקפה, הבארים, המלונות והמוזנונים — הכל בידי הממשלה. ברחוב אין תנועה, אין מכונות, אבל בכל קרן' רחוב עומד שוטר תנועה. הרחוב ריק, ועל השלט כתוב שהכניסה מותרת, אך הוא מאו' תת לך לחזור ולפנות ברחוב אחר. אחר'ך באה מכונית, והוא נותן לה לעבור.

תלושים, תלושים תלושים

המסעדות ובתי-הקפה הם ענקיים, וכל אחד מהם יכול להכיל כ' 500 איש. באיזורי התעשייה יש מסעדות פשוטות, באמצע, על כיריים, עומד הטבח ומסובב את השפוד שעליו נצלה השישליק, הנותן ריחו למרחוק. ליד שולחנות-עץ בלתי מהוקצעים יושבים ה' פועלים ואוכלים את השישליק הזול ומקני' חים בבירה שחורה, אך מרה. במסעדות ה' יותר יקרות, אף הן המוניות, וישבת ה' אריסטוקרטיה. גם המוזנונים המהירים מכי' לים 100-150 איש. אם אתה רוצה לאכול סנדוויץ' יכוס קפה, עליך לעמוד בתור ב'

הדרך ההררית המתפתלת מטרייסט דרך אופיצינה אל סזנה, תחנת-הגבול היוגוסל' בית, מעבירה אותך מיד אל עולם שונה ל' חלוטין — עולם סלבי, עולמן של הסבי' תות.

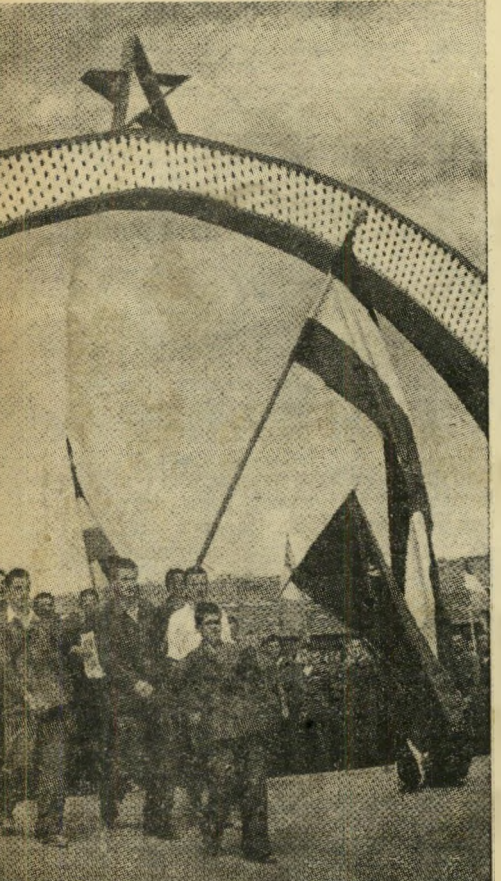
הארץ פראית וקודרת. הרים תלולים מיר' ערים בעצי-מחס, פלגיה-הרים מהירים, מפלי' מים, גשרי עץ, כפרים קטנים חבוים בצל' עות הרים, מצבות קדושים ואיקונין על אס-הדרך. בתי הכפרים בנויים בסגנון סלבי — קירות-עץ וגגות משופעים ומחודדים. בכל כפר — צריח כנסיה. האכרים מתנהלים מאחורי עגלות-השוורים העמוסות — גברים, נשים, נערים, נערות. השמש נוטה לערוב, אך עוד רבים וגשאים מפיעים אור קלוש, אחר השקיעה. אנו ממשיכים בדרך לליוב' ליאנה, והלילה יורד עלינו. כל הכפרים חשו' כים, אין קרן אור, כולם שכבו לישון עם חשכה.

ליובליאנה, בירת סלובניה, מושבן של ה' אוניברסיטה והטכניון לבני-סלובניה, אינה אלא עיירה גדולה. ברחובות חושך ואפלה. פנסי-הרחוב המועטים מפיעים אור קלוש, החנויות אפלות וכמוהן גם הבתים. שוטר' תנועה גבהי-קומה עוצר אותנו ונובח: 100 דינר! לא שילמנו.

ארץ בלי סכונות

בתחנת-הרכבת אין משרד תיירות. בבתי המלון אין מקום. בקושי מצאנו מקום ב' פינדק כפרי, מלהך 10 קילומטרים מהעיר. המקום הוא נפלא, על שפת נחל קטן, עם מפל מים וטחנה. המחיר זול להפליא, כל אחד מוכן לקבל מאתנו לירותות איטלקיות ולשלם כפלים מהמחיר הרשמי. חדר נאה ומרווח עם שתי ארוחות דשנות עלו לאיש איש מאתנו כלירה וחצי שלנו. כאן אנו אוכלים סוף-סוף, לאחר מיני-המעדנים של איטליה, לחם שחור, סלט עגבניות עם בצל, ביצים ויגורט.

ביוגוסלביה אין כמעט מכוניות, כבישים, מפות-דרכים, תחנות-דלק וכל הדרוש לנסי' עה בארץ. טרמפיסטים עולים למות מרעב. הדרך האשית מליובליאנה לוגרב תיקון, אנו נוסעים בדרך צדית, משני מטר רוחבה, בלתי סלולה, המספסת בין סלעי-מגור, על פי תהומות, בדרך רומנטית נפלאה. על ראשי ההרים מגלבינות טירות עתיקות — איך מטפסים לשם? איטלקי מסכן שנסע אחינו בלמברטה הניע לנוגרב עם זרוע שבורה וכתף מחוצה. אנו הגענו משום-מה

לאומיות וסוציאליזם הם עמודי-התווך של יוגוסל' הנמרכות מדי פעם בפעם נישאים דגלי-המדינה ודגל המדינה חפצה לתת לאזרחיה חופש, שוויון ותנאים-חיים ה'